

éppen az önálló ismeretszerzés és tájékozódás segítői lehetnének.)

Az anyag elrendezése a történelmi korszakok és a tanmenet szerinti sorrendben történt. Az egyetemes és a magyar történelem általános műveinek felsorolását az egyes történelmi korszakok irodalmát ajánló fejezetek követik. A kötet zárófejezete *Korunk kérdései* címmel kínál bőséges és friss válogatást az időszerű nemzetközi és hazai politikai, gazdasági, társadalmi, diplomáciai stb. kérdések irodalmából (a tőkés és a szocialista országok élete, kapcsolatai; a harmadik világ; az ENSZ; világgazdasági kérdések stb.). A bibliográfia néhány forrásértékű klasszikus mű kivételével mellőzi a történelmi tárgyú szépirodalmi művek említését.

Az összeállítás alcíme annotációkat ígér. A között címeknek azonban csak kisny töredéke annotált, bár ezek az is-

mertetések alaposak és kiemelik egy-egy témakör legfontosabb munkáit. Más, jelesebb könyvekre pedig a dőlt betűs szedés hívja fel a figyelmet. A történelmi tárgyú periodikák kötetet záró jegyzéke sajnálatosan szűkmarkú. A bibliográfia tételei számozottak, de a kötetnek semmiféle mutatója nincs, amely ezekre utalna, emiatt a tételszámozásnak nincs gyakorlati értelme. A kötetben a részletes, jól áttekinthető tartalomjegyzék alapján tájékozódhatunk. Az anyaggyűjtés 1978. december 31-ével zárult. E hosszú nyomdai átfutás bizony sajnálatos. Az összeállítás a közművelődési könyvtárak számára is hasznos segédeszköz lehet mind a könyvtárakban tartott történelmi foglalkozások alkalmával, mind a tájékoztatásban. (Összeállította: Mózer Ilona, Simon V. Péter, Sz. Balázs Péter. *Tan-könyvkiadó*, 1981. 251 l. 29,50 Ft.)

Csomor Tibor

Zimáné Lengyel Vera: Berda József-bibliográfia

A közelmúlt magyar irodalmának egyik leginkább szeretetre méltó egyéniségű, epikureizmusáról irodalmi berkeken kívül is híressé vált, anekdotákkal, „sztorikkal” övezett kiváló költőjének, a 15 éve elhunyt Berda Józsefnek életművét és műveinek további sorsát tárja fel a Szabó Ervin Könyvtár új bibliográfiai füzeté, amelyet Zimáné Lengyel Vera állított össze — kitűnően.

Már közhelyszámba megy, hogy a személyi bibliográfiák mint tudományos szolgáltatások milyen fontosak a kutatók számára, hogy egy ilyen pontos adatközlésű, az információkat világos, áttekinthető rendszerben közlő dokumentációs összeállítás mennyire segíti később a műveket, a teljesítményt mérő szakemberek, tudósok munkáját.

A bibliográfia tételszámos. A 951 bibliográfiai információ 8 nagy fejezetben van elrendezve. Az első rész az *Életrajzi adatok* címet viseli. Itt időrendben követhetjük végig Berda életének jelentősebb eseményeit, a korszak irodalmi mozgalmáiban való részvételét, első verseinek, majd köteteinek megjelenési időpontját és körülményeit.

A második rész a *Művei és kritikáik* fejezetcímet kapta. Ebben — igen jó tagolásban és természetesen időrendi bontásban — önálló köteteinek jegyzékét, valamint a róluk szóló kritikákat ismerteti a szerkesztő. A következő fejezetek tar-

talma: *Berda József* (külön a folyóiratokban, illetve az antológiákban) *megjelent verseinek lelőhely-jegyzéke, idegen nyelven megjelent műveinek listája; megzenésített költeményeinek felsorolása; cikkei, könyvismertetései; valamint nyilatkozatai és önvallomásai.*

A zárófejezet címe: *Irodalom Berda Józsefről*. E részben minden fellett információt közlétesz a szerkesztő, a költőről szóló tanulmányok, cikkek, portréírások mellett az apróbb híradásokat, tudósításokat is. A költőről szóló és a neki ajánlott művek jegyzékének közlése után találjuk azoknak a lelőhelyeknek a felsorolását, ahonnan Berda arcképei, fotói, karikatúrái kikereshetők. A bibliográfiát tételszámra utaló névmutató egészíti ki.

Már hagyomány, hogy a Szabó Ervin Könyvtárnak ezek az igen hasznos bibliográfiái érdekes fényképdokumentumokkal is megörvendeztetik az érdeklődőt. A mostani füzet fotómásolatai közül a legérdekesebb Berda József *Végrendelkezése*, amelyhez Tamási Áron és Tersánszky Józsi Jenő tanúskodott, s amelynek szövege hátrahagyott kéziratának és levelezésének sorsáról intézkedik, valamint arra emlékeztet, hogy „Elhunyt barátaim sokasága (kb. 90%) a farkasréti temetőben nyugszik-alszik. Ide temessenek”. (FSZEK, 1981. 130 l. 12 t. — 14 Ft)

Iszlainé Merkóvszky Erzsébet